

На основу члана 15, а у вези са чланом 36. Закона о енергетици („Службени гласник РС“, број 84/04) и члана 12. Статута Агенције за енергетику Републике Србије („Службени гласник РС“, број 52/05),

Савет Агенције за енергетику Републике Србије, на седници од 16. децембра 2008. године донео је

О Д Л У К У
о изменама и допуна Одлуке о утврђивању Методологије за одређивање тарифних елемената за израчунавање цена приступа и коришћења система за дистрибуцију природног гаса

(Одлука је објављена у "Службеном гласнику РС", бр. 116/2008 од 22.12.2008. године)

1. У Одлуци о утврђивању Методологије за одређивање тарифних елемената за израчунавање цена приступа и коришћења система за дистрибуцију природног гаса („Службени гласник РС“, бр. 68/06, 1/07 и 100/08), у Методологији за одређивање тарифних елемената за израчунавање цена приступа и коришћења система за дистрибуцију природног гаса, у поглављу III. ПОЈМОВИ И ДЕФИНИЦИЈЕ, после става 2. додаје се став 3. који гласи:

„При израчунавању према формулама у овој методологији, све вредности које се изражавају у процентима се деле са 100“.

2. У поглављу IV. ОДРЕЂИВАЊЕ МАКСИМАЛНО ОДОБРЕНОГ ПРИХОДА после става 2. додаје се став 3. који гласи:

„Оцена оправданости трошкова се врши према природи конкретног трошка сагледавањем његове сврсисходности, провером количина и цене којом је изазван конкретан трошак, упоредном анализом трошкова енергетског субјекта заснованом на подацима о трошковима у претходном периоду и трошковима енергетских субјеката који обављају исту енергетску делатност у земљи и окружењу (*benchmarking*).“

3. Одељак IV. 1. **Заједнички трошкови, средства и остали приходи** мења се и гласи:

„IV.1. Заједнички оперативни трошкови, средства, трошкови амортизације и остали приходи

Заједничким оперативним трошковима се сматрају оперативни трошкови настали ради омогућавања функционисања енергетског субјекта који обавља две или више енергетских делатности или који поред енергетске обавља и неку другу делатност, а који не могу бити директно везани ни за једно конкретно место трошка.

Заједничким средствима се сматрају средства енергетског субјекта која су неопходна за функционисање енергетског субјекта који обавља две или више енергетских делатности или који поред енергетске обавља и неку другу делатност, а која се не могу директно алоцирати на поједине делатности (нематеријална улагања осим goodwill-а, некретнине, постројења и опрема).

Заједничким трошковима амортизације се сматрају трошкови амортизације заједничких средстава настали ради омогућавања функционисања енергетског субјекта који обавља две или више енергетских делатности или који поред енергетске обавља и неку другу делатност, а који не могу бити директно везани ни за једно конкретно место трошка.

Заједничким осталим приходима се сматрају остали приходи остварени ангажовањем заједничких средстава енергетског субјекта који се не могу директно алоцирати на поједине делатности.

Заједнички оперативни трошкови, средства, трошкови амортизације и остали приходи се распоређују на енергетску делатност за коју се утврђује максимално одобрени приход, у складу са овом методологијом (дистрибуција природног гаса, односно управљање дистрибутивним системом за природни гас) и на друге енергетске и остале делатности, на основу транспарентних правила (кључева) утврђених у складу са рачуноводственим стандардима и објективним критеријумима.“

4. У одељку IV. 2. **Дистрибуција природног гаса**, у ставу 1. у објашњењу формуле, речи: „ППЦК – стопа повраћаја на регулисана средства која се обрачунава као пондерисана просечна цена капитала (у %)“ замењују се речима: „ППЦК – стопа повраћаја на регулисана средства (у %)“,.

У пододељку IV. 2.1. *Оперативни трошкови*, у ставу 1. на крају тачке 3) брише се реч: „и“ и додаје нова тачка 4) која гласи:

„4) део резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених, а који се исплаћују у регулаторном периоду,“.

Досадашња тачка 4) постаје тачка 5).

Став 3. брише се.

У пододељку IV. 2.2. *Трошкови амортизације* став 2. мења се и гласи:

„Трошкови амортизације обухватају трошкове амортизације постојећих средстава на почетку регулаторног периода и трошкове амортизације средстава која ће бити активирана у регулаторном периоду.“

У пододељку IV. 2.3. *Регулисана средства*, став 1. алинеја 2. реч: „вредности“ замењује се речима: „нето вредност“.

У ставу 2. алинеја 3. мења се и гласи:

„- усклађености улагања са годишњим програмом, односно планом пословања и планом развоја енергетског субјекта.“

У ставу 5. у објашњењу формуле, речи: „пНСУП_т – вредност нематеријалних улагања“ замењују се речима: „пНСУП_т – нето вредност нематеријалних улагања“.

Став 6. мења се и гласи:

„Вредност регулисаних средстава на крају регулаторног периода обрачунава се према следећој формули:

$$кРС_{т} = пРС_{т} - аРС_{т} + \Delta СУП_{т} - НОПС_{т} - \Delta СБН_{т} - \Delta НСУП_{т}$$

где су:

- APC_t – трошкови амортизације регулисаних средстава који не укључују трошкове амортизације средстава прибављених без накнаде у периоду t који се о брачунавају на начин дефинисан овом методологијом (у динарима),
- ΔСУП_t – промена вредности нематеријалних улагања (изузев goodwill-a), некретнина, постројења и опреме у припреми и аванса датих за њихову набавку у периоду t, увећана за нето вредност нематеријалних улагања (изузев goodwill-a), некретнина, постројења и опреме у припреми и аванса датих за набавку истих на почетку регулаторног периода, а која ће бити активирана у периоду t (у динарима),
- НОПС_t – нето вредност средстава која су отуђена и/или трајно повучена из употребе у периоду t (у динарима),
- ΔСБН_t – промена вредности средстава прибављених без накнаде у периоду t (у динарима),
- ΔНСУП_t – промена вредности нематеријалних улагања (изузев goodwill-a), некретнина, постројења и опреме у припреми и аванса датих за њихову набавку која неће бити активирана у периоду t или која нису оправдана и/или ефикасна (у динарима).

Пододељци IV. 2.4, Стопа повраћаја на регулисана средства, IV. 2.5. Остали приходи и IV. 2.6. Корекциони елемент, мењају се и гласе:

„IV. 2.4. Стопа повраћаја на регулисана средства

Стопа повраћаја на регулисана средства утврђује се као пондерисана просечна реална цена капитала енергетског субјекта који обавља енергетску делатност дистрибуције природног гаса.

Пондерисана просечна реална цена капитала је пондерисани просек стопе повраћаја на сопствени капитал и пондерисане просечне стопе повраћаја на позајмљени капитал, према пондерима од 40% за сопствени капитал и 60% за позајмљени капитал и обрачунава се пре опорезивања према следећој формули:

$$\text{ППЦК} = (\text{СК} * \text{ЦСК}) / (1 - \text{СП}) + \text{ПК} * \text{ЦПК},$$

при чему је $\text{СК} + \text{ПК} = 1$

где су:

- ППЦК – стопа повраћаја на регулисана средства (у %),
- СК – учешће сопственог капитала у финансирању регулисаних средстава (у %),
- ЦСК – реална цена сопственог капитала после опорезивања (у %),
- СП – стопа пореза на добит према важећим законским прописима (у %),
- ПК – учешће позајмљеног капитала у финансирању регулисаних средстава (у %),
- ЦПК – пондерисана просечна реална цена позајмљеног капитала (у %).

Реална цена сопственог капитала после опорезивања треба да одражава специфични ризик предузећа, ризик земље и преовлађујуће услове прибављања капитала на финансијском тржишту у регулаторном периоду.

Позајмљени капитал у смислу овог пододељка, представља збир дугорочних обавеза и краткорочних финансијских обавеза којима се финансирају регулисана средства.

Реална цена позајмљеног капитала се рачуна као пондерисана просечна реална каматна стопа на укупно позајмљена средства, при чему се као пондери узимају учешћа

позајмљених средстава у укупно позајмљеним средствима. Реална цена позајмљеног капитала се признаје до нивоа цене обазриво и рационално позајмљених средстава.

IV. 2.5. *Остали приходи*

Остали приходи, изузев прихода оствареног по основу коришћења система, су приходи остварени ангажовањем средстава намењених обављању делатности дистрибуције природног гаса, као што су: приходи од активирања учинака и робе, приходи од продаје средстава и други приходи.

IV. 2.6. *Корекциони елемент*

Корекциони елемент је вредносни израз (новчани износ) којим се умањује или увећава максимално одобрени приход у регулаторном периоду (т), за износ одступања оствареног прихода према годишњем финансијском извештају енергетског субјекта за т-2 регулаторни период од оправданог прихода за т-2 регулаторни период обрачунаог на начин утврђен овом методологијом а на основу остварених енергетских величина и вредности оправданих трошкова и осталих прихода остварених у т-2 регулаторном периоду, односно у претходним регулаторним периодима за које корекција није извршена.

Корекциони елемент се обрачунава према следећој формули:

$$KE_T = (ОППР_{T-2} - ОПР_{T-2}) * (1 + И_{T-2})$$

где су:

т – регулаторни период,

KE_т – корекциони елемент у периоду т (у динарима),

ОППР_{т-2} – оправдани приход по основу обављања енергетске делатности у периоду т-2, обрачунаог у складу са овом методологијом на основу остварених енергетских величина и вредности оправданих трошкова и осталих прихода (у динарима),

ОПР_{т-2} – остварени приход по основу обављања енергетске делатности у периоду т-2 (у динарима),

И_{т-2} – индекс раста цена на мало у Републици Србији у периоду т-2, према објављеном податку органа надлежног за послове статистике (у %).

У случају из ст. 1. и 2. овог пододељка, корекциони елемент се не примењује приликом обрачуна максимално одобреног прихода за прва два регулаторна периода.

Ако енергетски субјект приликом подношења предлога акта о ценама располаже подацима о оствареним енергетским величинама и финансијским извештајима за т-1 регулаторни период, корекциони елемент се израчунава на основу података из т-1 регулаторног периода, односно претходних регулаторних периода за које корекција није извршена. У овом случају се корекциони елемент не примењује приликом обрачуна максимално одобреног прихода за први регулаторни период.

У случају да се регулисане цене нису примењивале од почетка првог регулаторног периода, корекциони елемент се обрачунава само за део првог регулаторног периода у коме су се регулисане цене примењивале, под условом да енергетски субјект располаже финансијским извештајима за део првог регулаторног периода у коме су се регулисане цене примењивале. Када енергетски субјект не располаже финансијским извештајима за део првог регулаторног периода у коме су се регулисане цене примењивале, остварени приход се обрачунава, у делу првог регулаторног периода у коме се нису примењивале регулисане цене, применом регулисаних цена.

Први регулаторни период у смислу овог поделења је календарска година у којој су, у складу са Законом о енергетици, примењене цене тог енергетског субјекта за приступ и коришћење система (регулисана цене), одређене на начин утврђен овом методологијом.“

5. У одељку „IV. 3. **Управљање дистрибутивним системом за природни гас**, у уводном делу, у објашњењу формуле, речи: „ППЦК – стопа повраћаја на регулисана средства која се обрачунава као пондерисана просечна цена капитала (у %),“ мењају се и гласе: „ППЦК – стопа повраћаја на регулисана средства (у %),“.

Подолења IV. 3.1. *Трошкови за надокнаду губитака* мења се и гласи:

„IV. 3.1. *Трошкови за надокнаду губитака*

Висина трошкова за надокнаду губитака у систему за дистрибуцију природног гаса се утврђује на основу следеће формуле:

$$ТГ_{т} = Г_{т} * ЦГ_{т}$$

где су:

- т – регулаторни период,
- ТГ_т – трошкови за надокнаду губитака у периоду т (у динарима),
- Г_т – количина природног гаса потребна за надокнаду губитака у систему за дистрибуцију природног гаса у периоду т (у m³),
- ЦГ_т – оправдана пондерисана просечна набавна цена природног гаса, укључујући и све оправдане зависне трошкове набавке природног гаса за надокнаду губитака у периоду т (у динарима/m³).

Количина природног гаса потребна за надокнаду губитака у систему за дистрибуцију природног гаса у периоду т, израчунава се према следећој формули:

$$Г_{т} = Г_{1т} + Г_{2т}$$

где су:

- Г_{1т} – количина природног гаса потребна за надокнаду губитака у мрежи притиска р < 6 bar у периоду т (у m³),
- Г_{2т} – количина природног гаса потребна за надокнаду губитака у мрежи притиска 6 ≤ р < 16 bar у периоду т (у m³).

За мрежу притиска р < 6 bar количина природног гаса потребна за надокнаду губитака у периоду т је:

$$Г_{1т} = КИ_{1т} * СГ_{1т} / (1 - СГ_{1т})$$

где су:

- КИ_{1т} – количина природног гаса која се испоручује са мреже притиска р < 6 bar у периоду т (у m³),
- СГ_{1т} – оправдана стопа губитака природног гаса у мрежи притиска р < 6 bar у периоду т (у %).

Количина природног гаса која се испоручује са мреже притиска р < 6 bar је збир количина које се испоручују купцима чији су објекти повезани на мрежу притиска р < 6 bar, произвођачу и за сопствену потрошњу енергетског субјекта.

Количина природног гаса која се преузима у дистрибутивни систем, једнака је збиру количина природног гаса које се преузимају са: транспортног система, са дистрибутивног система из мреже притиска $6 \leq p < 16 \text{ bar}$ тог или другог енергетског субјекта и са домаћих гасних поља која су повезана на мрежу притиска $p < 6 \text{ bar}$.

Оправдана стопа губитака природног гаса у мрежи притиска $p < 6 \text{ bar}$ у периоду t , одређује се на основу: остварених стопа губитака природног гаса у претходне три године, анализе стања система, упоредне анализе остварених стопа губитака енергетских субјеката који обављају исту делатност у земљи и окружењу (*benchmarking*), узимајући у обзир старост и материјал дистрибутивних мрежа и квалитет природног гаса, као и плана смањења губитака и резултата реализованих мера за његово смањење, с тим да оправдана стопа губитака не може бити већа од остварене стопе у периоду $t-1$ ($y \%$).

Остварена годишња стопа губитака природног гаса се израчунава на основу остварених годишњих количина, дељењем разлике између преузетих и испоручених количина са мреже притиска $p < 6 \text{ bar}$, са преузетом количином природног гаса.

За мрежу притиска $6 \leq p < 16 \text{ bar}$, количина природног гаса потребна за надокнаду губитака у периоду t је:

$$G_{2t} = KI_{2t} * CG_{2t} / (1 - CG_{2t})$$

где су:

KI_{2t} – количина природног гаса која се испоручује са система за дистрибуцију природног гаса из мреже притиска $6 \leq p < 16 \text{ bar}$ ($y \text{ m}^3$),

CG_{2t} – оправдана стопа губитака природног гаса у мрежи притиска $6 \leq p < 16 \text{ bar}$ у периоду t ($y \%$).

Количина природног гаса која се преузима у мрежу притиска $6 \leq p < 16 \text{ bar}$ је једнака збиру количина природног гаса преузетих са транспортног система, из мреже притиска $6 \leq p < 16 \text{ bar}$ другог енергетског субјекта за дистрибуцију природног гаса и са домаћих гасних поља која су повезана на мрежу притиска $6 \leq p < 16 \text{ bar}$.

Количина природног гаса која се испоручује са мреже притиска $6 \leq p < 16 \text{ bar}$ је збир количина које се испоручују: купцима чији су објекти повезани на мрежу притиска $6 \leq p < 16 \text{ bar}$, у мрежу истог притиска другог дистрибутивног система, у мрежу притиска $p < 6 \text{ bar}$, истог или другог дистрибутивног система, произвођачу и количина за сопствену потрошњу енергетског субјекта.

Оправдана стопа губитака природног гаса у мрежи притиска $6 \leq p < 16 \text{ bar}$ за период t , утврђује се на основу: остварених стопа губитака природног гаса у претходне три године, упоредне анализе остварених стопа губитака енергетских субјеката који обављају исту делатност, узимајући у обзир старост гасовода и квалитет природног гаса, као и плана смањења губитака и резултата реализованих мера за његово смањење, с тим да оправдана стопа губитака не може бити већа од остварене стопе у периоду $t-1$ ($y \%$).

Остварена годишња стопа губитака природног гаса се израчунава на основу остварених годишњих количина, дељењем разлике преузетих и испоручених количина природног гаса са мреже притиска $6 \leq p < 16 \text{ bar}$, са преузетом количином природног гаса.

За дистрибутивне системе који имају мреже притиска $p < 6 \text{ bar}$ и $6 \leq p < 16 \text{ bar}$, а код којих не постоји мерна опрема на свим местима испоруке између тих мрежа, подела губитака на мреже различитих притисака се процењује на основу измерених величина на местима испоруке између мрежа где постоји мерна опрема, тако да збир губитака мора бити једнак укупним губицима на дистрибутивном систему. “

6. У поглављу VI. РЕГУЛАТОРНИ ПЕРИОД, у ставу 2. на крају брише се тачка и додају речи: „(календарска година). Документација и подаци на основу којих се одређује максимално одобрени приход енергетског субјекта достављају се Агенцији за енергетику Републике Србије, по правилу, 45 дана пре подношења предлога акта о ценама на мишљење.“

7. Ова одлука се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије“, а примењиваће се од 1. јануара 2009. године.

Број: 703/2008-Д-1/6

У Београду, 16. децембра 2008. године

Савет Агенције за енергетику Републике Србије

Председник Савета

Љубо Маћић